

Svatojánské čáry máry

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

Bez tajemných rituálů a magických zvyků si naši předkové neuměli život ani představit. Kořeny tradičního zvykosloví můžeme hledat mnohdy ještě ve staroslovanských náboženstvích, svou úlohu v nich během následujících staletí sehrála i západokřesťanská církev, která připojila četné výroční zvyky k přesným datům, či je propojila se svátky svých světců.

To je i případ oslav letního slunovratu, které jsou podnes i v lidové kultuře nerozlučně spjaty se svátkem sv. Jana Křtitele 24. června. V jeho oslavách pak samozřejmě hrála důležitou roli očistná síla vody, ohně, ale i zelených bylin. Životodárné ohně, symbolizující slunce vítězí nad tmou a zapalované v předvečer svátku sv. Jana, mají mít sílu chránit před zlými mocnostmi i nemocemi.

Když svatojánské vatry na

kopcích pomalu dohořivaly, vydávala se mladá dověčata sbírat léčivé zeliny – právě ty nasbírané o svatojánské půlnoci nahou mladou dívkou měly mít moc největší.

Bylinkám, které tou dobou ještě nekvetly, bylo třeba k léčivé síle dopomoci modlitbou a kladly se proto na oltář k posvěcení o svátku Panny Marie Zelinkové 15. srpna. Nemenší sílu a léčivou moc měla i voda – ranní koupel ve svatojánské rose zaručovala zdraví a krásu, ranní rosu na loukách sbíraly i čarodějnice, které jí pak potíraly doma v chlévě krávy, aby lépe dojily.

Tyto i mnoho dalších dnes již zapomenutých zvyků připomene v rámci Svatojánského podvečera, který se koná 20. června od 18:00 hodin v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, proslulá valašská „bába kořenářka“ Vanda Vrlová. Přijďte k ní načerpat něco z kouzelného vědění našich předků a jejich moudrosti.

*Mgr. Ivana Ostránská
historik Muzea regionu Valašsko*

Foto: Vanda Vrlová a její bylinkové království na chalupě. Foto: V. Piačková.